

اخبار جغرافیایی برگزاری سه دوره آزمون علمی (المپیاد) جغرافیا در شهر تهران

نازیا ملک محمودی

سرگروه جغرافیای متوسطه شهر تهران

طی سال‌های گذشته، بین دانش‌آموزان جهان رقابتی علمی در جریان بوده است و همه ساله تعدادی از این نخبگان را در نقطه‌ای از جهان گرد هم می‌آورند تا آن‌ها را در رقابتی سالم به نبردی علمی وادارند. شرکت مستمر دانش‌آموزان مستعد و خلاق ایرانی در المپیادهای علوم گوناگون سال‌های اخیر، مدال‌های رنگارنگی را برای کشورمان به ارمغان آورده است. از سال ۱۹۹۶، المپیادهای جغرافیایی به صورت دو سالانه و با این اهداف برگزار شده‌اند:

۱. برانگیختن علاقه‌ی دانش‌آموزان به علم جغرافیا و محیطی که انسان‌ها در آن زندگی می‌کنند.
۲. اختصاص زمانی به بحث درباره‌ی جغرافیا به عنوان یکی از موضوعات مهمی که باید در مدرسه مطرح شود و توجه به کیفیت دانش، مهارت‌ها و منافعی که دانش‌آموزان از این راه به‌دست می‌آورند.
۳. فراهم آوردن زمینه‌ی برقراری روابط اجتماعی میان دانش‌آموزان کشورهای گوناگون و نیز ایجاد زمینه برای درک متقابل.
۴. تبادل و انتقال یافته‌ها و تجربیات علمی نسل جوان در عرصه‌ی جهانی.

با توجه به این اهداف، کشورهای متفاوتی میزبان المپیاد جغرافیا در سال‌های گذشته بوده‌اند.

سال برگزاری المپیاد	کشور میزبان	تعداد شرکت‌کنندگان
۱۹۹۶	هلند	۵ کشور
۱۹۹۸	پرتغال	۱۰ کشور
۲۰۰۰	کره جنوبی	۱۴ کشور
۲۰۰۲	آفریقای جنوبی	۱۴ کشور
۲۰۰۴	لهستان	۱۶ کشور
۲۰۰۶	استرالیا	۲۳ کشور
۲۰۰۸	تونس	
۲۰۱۰		

جدول ۱. کشورهای میزبان المپیاد جغرافیا و تعداد شرکت‌کنندگان هر دوره در فاصله‌ی سال‌های ۲۰۱۰-۱۹۹۶

هر کشور می‌تواند تیمی متشکل از سه دانش‌آموز را که تا ۳۰ ژوئن سال اجرا، سن آن‌ها ۱۶ تا ۱۸ سال باشد، برای شرکت در المپیاد معرفی کند. این دانش‌آموزان باید به وسیله‌ی دو نفر از افرادی که در کشورشان دست‌اندر کار جغرافیا هستند، همراهی شوند. در صورتی که فضای کافی وجود داشته باشد، شاید به کشورها اجازه داده شود که عضو چهارمی نیز برای تیم خود معرفی کنند.

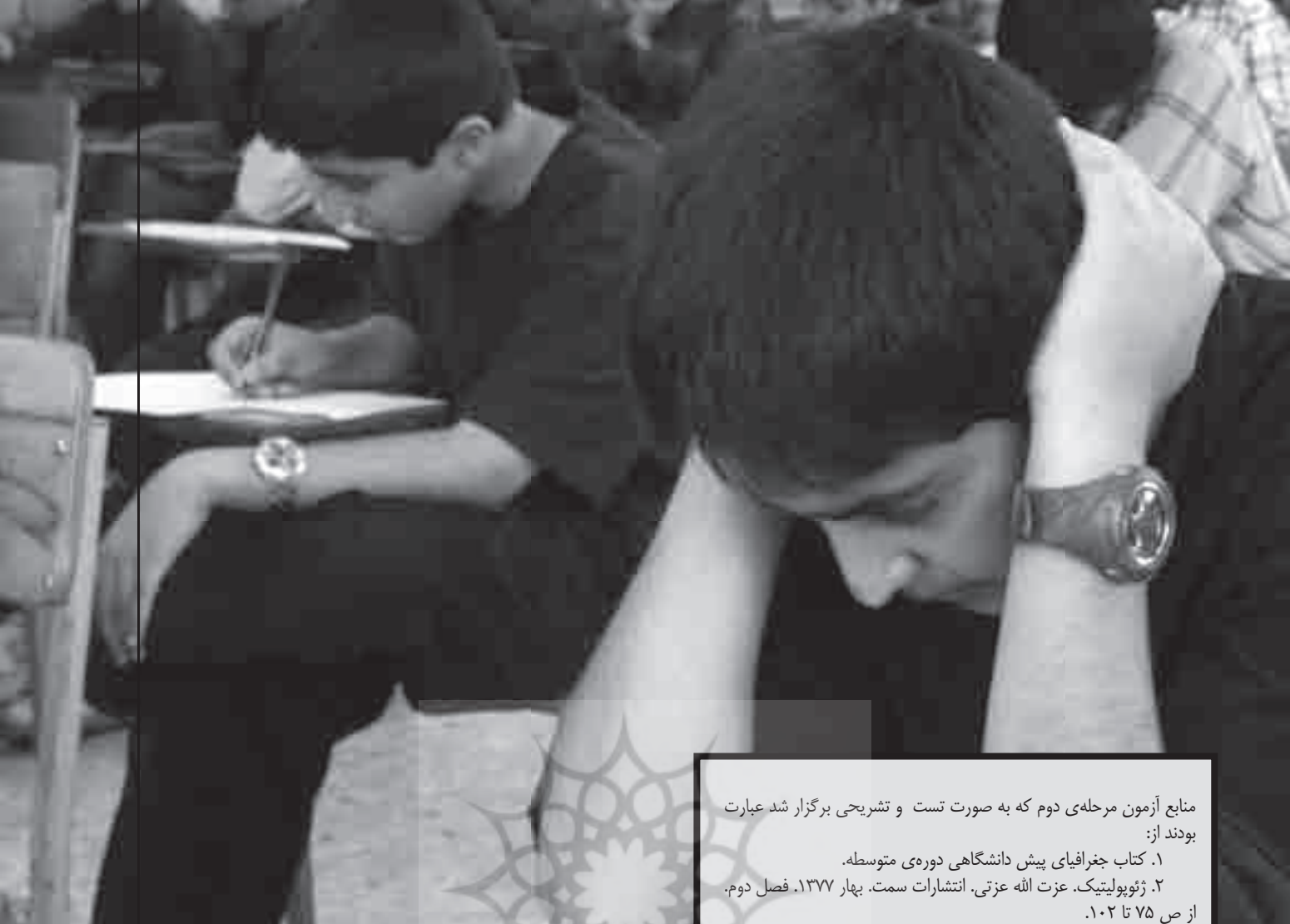
هر کشور مسئول تأمین بیمه، رواید (ویزا) و هزینه‌های سفر تیم خود است. البته یک کمک ۳۵۰ یورویی به ازای هر فرد پرداخت می‌شود. کشورهایی که تیمشان را براساس رقابت در سطح کشور انتخاب کرده‌اند، برای شرکت در المپیاد پذیرفته می‌شوند. در این المپیاد سه مؤلفه مورد آزمایش قرار می‌گیرد:

۱. پاسخ نوشته‌ها و آزمون کتبی (۴۰ درصد)
۲. آزمایش چند رسانه‌ای (۲۰)
۳. کار علمی (۴۰ درصد)

زبان رسمی المپیاد انگلیسی است. با توجه به اهمیت علم جغرافیا در دنیای کنونی و شناخت بیشتر محیط پیرامون و استفاده‌ی بهینه از منابع موجود، به نظر می‌رسد که برگزاری این المپیاد در کشور ما باید مورد توجه بیشتری قرار بگیرد. در راستای چنین اهدافی، معاونت متوسطه‌ی شهر تهران در سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶ اقدام به اجرای آزمایشی المپیاد جغرافیا بین دانش‌آموزان دبیرستان‌های فرهنگ و نمونه دولتی شهر تهران مبادرت کرد.

«گروه آموزشی جغرافیای شهر تهران» به عنوان بازوی آموزشی و اجرایی، این معاونت را در انتخاب منابع و طراحی سؤال برای برگزاری آزمون‌ها یاری رساند. منابع آزمون در مرحله‌ی اول که به صورت امتحان تست برگزار شد، عبارت بودند از کتاب جغرافیای ۱ و ۲ دوره‌ی متوسطه.

منابع آزمون مرحله‌ی دوم که به صورت تست و تشریحی برگزار شد عبارت بودند از:

۱. کتاب جغرافیای پیش دانشگاهی دوره‌ی متوسطه.
۲. ژئوپولیتیک، عزت الله عزتی، انتشارات سمت، بهار ۱۳۷۷، فصل دوم، از ص ۷۵ تا ۱۰۲.
۳. آب و هواشناسی کاربردی، حسین محمدی، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۵.
۴. سامانه‌های اطلاعات مکانی، ترجمه‌ی غلامرضا فلاحی و رضا احمدیه، سازمان نقشه‌برداری کشور، ۱۳۸۳.
۵. چشمی در آسمان، دورتی هاپر، ترجمه‌ی احمد دالکی، نشر دانشگاهی، ۱۳۶۳.

در سال اول، مرحله‌ی اول آزمون به صورت تستی در تاریخ ۲ اسفند ۱۳۸۶ برگزار شد و ۱۱۶ نفر انتخاب شدند. در مرحله‌ی دوم که به صورت تستی و تشریحی در تاریخ ۱۴ اردیبهشت ۱۳۸۷ برگزار شد و سه نفر از دانش‌آموزان انتخاب شدند. در پی استقبال دانش‌آموزان از اجرای آزمون علمی درس جغرافیا و حصول برخی از اهداف برگزاری آزمون، معاونت متوسطه‌ی شهر تهران مصمم شد این آزمون را در سطح دانش‌آموزان پایه‌ی سوم مدارس دارای رشته‌ی ادبیات و علوم انسانی شهر تهران برگزار کند. مرحله‌ی اول آزمون با ۵۰ سؤال چهارگزینه‌ای در تاریخ ۱۴ اسفند ۱۳۸۷ برگزار شد و از میان حدود ۱۳۵۰ دانش‌آموز شرکت کننده، ۱۰۰ نفر به مرحله‌ی دوم راه یافتند. در مرحله‌ی دوم نیز که به صورت تستی و تشریحی در تاریخ ۱۰ اردیبهشت ۱۳۸۸ برگزار شد، سه نفر از دانش‌آموزان به شرح جدول ۲ انتخاب شدند.

ردیف	نام و نام خانوادگی	رتبه	منطقه	مدرسه
۱	حمید پیشوا	اول	دو	فرهنگ
۲	مهشید خان‌بابای نوری	دوم	دو	طلوع
۳	شیوا کریمی	سوم	دو	طلوع

جدول ۲. نفرات اول تا سوم آزمون علمی درس جغرافیا - ۱۳۸۸

در سومین دوره‌ی آزمون نیز، مرحله‌ی اول با ۵۰ سؤال چهارگزینه‌ای در تاریخ ۳ اسفند ۱۳۸۸ برگزار شد که از میان ۲۲۵۰ دانش‌آموز شرکت کننده، ۱۱۵ نفر به مرحله‌ی دوم راه یافتند. تمامی سرگروه‌های جغرافیای مناطق ۱۹ گانه‌ی شهر تهران با ابلاغ معاونت متوسطه به عنوان ناظر از مدارس مجری بازدید به عمل آوردند. شایان ذکر است که دانش‌آموزانی از استان‌های آذربایجان شرقی، کرمان و سیستان و بلوچستان در این آزمون شرکت داشتند. مرحله‌ی دوم آزمون در تاریخ ۶ اردیبهشت ۱۳۸۹ برگزار شد و سه دانش‌آموزان به شرح جدول ۳ انتخاب شدند.

ردیف	نام و نام خانوادگی	رتبه	منطقه	مدرسه
۱	زهرا اسدی‌رازی	اول	دو	فرهنگ
۲	سیده مریم نوری	دوم	دو	طلوع
۳	اشکان رجبی	سوم	دو	فرهنگ

جدول ۳. نفرات اول تا سوم آزمون علمی درس جغرافیا - ۱۳۸۹

از تمامی دانش‌آموزان منتخب هر ساله در مراسم خاصی تقدیر به عمل می‌آید.

امید است با همکاری مسئولین امر، به‌خصوص «باشگاه دانش‌پژوهان جوان»، در دوره‌های بعدی شاهد شرکت دانش‌آموزان مستعد در سطح ملی و کسب رتبه توسط این عزیزان در المپیادهای جهانی باشیم.